

Državni izpitni center

M 2 0 2 5 0 1 2 3

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 29. avgust 2020

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselnici besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ razpadanje ♦ preperevanje ♦ kemično preperevanje ♦ mehansko (mehanično) preperevanje	
	1	♦ ustvarjajo humus / organsko snov ♦ ustvarjajo hrana za rastline	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2		Opis prsti	Skupina naravnega rastlinstva
	1	Sive sprane prsti so značilne za zmerno hladno podnebje. Zaradi izpiranja in kislosti so manj primerne za kmetijstvo.	
	1	Prsti nastajajo na območju, na katerem prevladujejo visoke temperature in pomanjkanje vode poleti. Rdečkasto barvo jim dajejo železovi oksidi.	ena od: ♦ iglasti gozd ♦ tajga ♦ borealni gozd
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ ekvatorialno	
	1	ena od: ♦ kopiranje / nalaganje spranih snovi (iz horizonta E in A) ♦ kopiranje humusnih delcev ♦ kopiranje drobnih delcev / glinenih delcev ♦ kopiranje železovih / aluminijevih oksidov	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Z urejanjem kulturnih teras preprečuje erozijo prsti / preprečuje površinsko odtekanje vode / omogoča zadrževanje vode v prsti / ohranja vlažnost prsti. ♦ Z oranjem v smeri plastnic / z urejanjem hudourniških strug / z nasadi grmovja ali dreves preprečuje erozijo prsti / površinsko odtekanje vode / omogoča zadrževanje vode v prsti / ohranja vlažnost prsti.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ Atakama	Vrstni red rešitev ni pomemben.
	1	♦ Namib	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ 1 ♦ 2 ♦ 3 ♦ 3	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Zaradi razgibanega / razlomljenega reliefsa so reke plovne samo v delu rečnega toka. ♦ Na območju slapov / brzic reke niso plovne. ♦ Številni pragovi, brzice in slapovi onemogočajo plovnost. ♦ Zaradi goratega reliefsa so reke manj primerne za plovbo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ 	
	1	ena od: ♦ Zaradi podrivanja / subdukcije litosferskih plošč nastajajo gorovja / globokomorski jarki. ♦ Zaradi podrivanja / subdukcije litosferskih plošč nastajajo potresi in vulkanski izbruhi. ♦ Zaradi potresov nastaja materialna škoda / človeške žrtve. ♦ Zaradi potresov / vulkanov je pomanjkanje čiste pitne vode / nastajajo bolezni. ♦ Zaradi potresov se sprožajo plazovi / nastajajo podori.	
Skupaj	2		

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ 3	
	1	♦ Nigerija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	pozitivni vpliv, ena od: ♦ razvoj infrastrukture ♦ nova delovna mesta ♦ razvoj drugih gospodarskih panog ♦ tehnološki razvoj ♦ boljša izobrazba ...	
	1	negativni vpliv, ena od: ♦ čezmerno izkoriščanje naravnih bogastev ♦ prevelika navezanost na izvoz enega naravnega vira / monostruktурno gospodarstvo ♦ velika odvisnost od nihanja cen na svetovnem trgu ♦ bogatenje tujih lastnikov / domače elite ♦ odtekanje kapitala ♦ zapostavljanje nekaterih drugih gospodarskih dejavnosti ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	dve od: ♦ Prevladuje industrija visoke tehnologije. ♦ Zaposlene je veliko višje / visoko izobražene delovne sile. ♦ Višja produktivnost / višja dodana vrednost. ♦ Industrija je manj obremenjujoča za okolje. ♦ Proizvodnja je bolj mehanizirana / tehnološko razvitejša / robotizirana. ♦ Zaposluje manj delovne sile ...	Upoštevamo tudi rešitve, ki smiselno razlagajo razlike v industriji na območjih, ki so v legendi označena s črko A.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ rudarstvo	
	1	ena od: ♦ razvoj je temeljil na izvozu naravnih bogastev ♦ mehanizirano rudarstvo ♦ nizki stroški izkoriščanja ♦ konkurenčnost avstralskih naravnih bogastev ♦ tradicionalna navezanost na izvoz naravnih bogastev ♦ omejena domača poraba naravnih bogastev ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	<p>regija 4, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V regiji so največja mesta v državi / Braziliji, zato se je tja priselilo veliko prebivalstva iz drugih delov države. ♦ Veliko prebivalstva se je priselilo v času pridobivanja zlata / zlate mrzlice. ♦ Zaradi velikih zalog naravnih bogastev je razvito ruderstvo / industrija. ♦ Zaloge železove rude so omogočile razvoj železarstva / industrije. ♦ V regiji je veliko plantaž kave / soje / južnega sadja, ki predstavljajo pomemben delež v brazilskem izvozu. <p>regija 2, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Je območje prvotne poselitve, zato še danes prevladuje plantažno kmetijstvo. ♦ Zaradi zgodnjega plantažnega kmetijstva / prvotne naselitve prevladuje temnopolto prebivalstvo / manj izobraženo prebivalstvo. ♦ Veliko ozemlja je v rokah veleposestnikov, ki še vedno izkoriščajo delovno silo. ♦ Zaradi prenaseljenosti / velikega števila kmečkih delavcev brez zemlje / pogostih suš je veliko lakote. 	Za dve smiseln pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Bodensko jezero	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Madžarska	
	1	♦ Blatno jezero	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ Islandija	
	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ veliko vulkanov / značilen vulkanizem ♦ stik litosferskih plošč ♦ stik Severnoameriške in Evrazijske litosferske plošče ♦ razmikanje litosferskih plošč ♦ lega na Srednjeatlantskem hrbtnu ♦ lega na tektonskih prelomnicah ♦ veliko gejzirov / izvirov termalne / geotermalne vode ... 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	ena od: ♦ Kisle padavine povzročajo večjo kislost jezer. ♦ Onesnažen zrak povzroča kisle padavine, ki znižujejo pH jezer / povečujejo kislost jezer. ♦ Človekovi izpusti v zrak povzročajo nastanek kislih padavin, ki povečujejo kislost jezer ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za opis 1 točka.
	1	ena od: ♦ manjše onesnaževanje ozračja ♦ prehod na čistejšo industrijo ♦ vgradnja čistilnih naprav v energetske in industrijske objekte ♦ prehod na čistejše oblike prometa ♦ prehod na trajnostno mobilnost ♦ apnenje jezer ...	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦	
	1	ena od: ♦ manjše izhlapevanje ♦ nižje temperature ♦ hladnejše podnebje ...	Upoštevamo rešitve, ki smiselno upoštevajo Jadransko morje.
Skupaj	2		

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Francija	
	1	♦ Berlin	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	ena od: ♦ kopenski (promet) ♦ cestni (promet) ♦ železniški (promet)	
	1	ena od: ♦ večja globina ♦ odsotnost čeri ♦ plovnost globoko v notranjost ♦ so široki	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	dve od: ♦ spodbujanje uporabe javnega prometa ♦ nizke cene javnega prevoza ♦ urejanje novih prog / postaj / poti javnega prevoza ♦ zgraditev kolesarskih poti / pešcon ♦ spodbujanje / subvencioniranje nakupa električnih vozil ♦ strožji tehnični pregledi vozil ♦ prepoved / omejitev prometa v mestnih središčih ♦ prepoved / omejitev vožnje dizelskih vozil / vozil z višjimi izpusti ♦ spodbujanje najema / souporabe vozila ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	ena od: ♦ Zaradi večjega turističnega obiska se zmanjša zanimanje za kmetovanje. ♦ Zaradi večjih zaslužkov v turizmu veliko ljudi opušča kmetovanje / se zaposlujejo v terciarnem sektorju / storitvenih dejavnosti. ♦ Zaradi gradnje hotelov / turistične infrastrukture (žičnic, smučarskih / tekaških prog ...) / prometne infrastrukture se zmanjšuje delež obdelovalnih površin / travnikov / pašnikov ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: ♦ BDP na prebivalca je visok / višji življenjski standard zaradi razvitega (obmorskega) turizma / storitvenih dejavnosti / visoke turistične potrošnje. ♦ Zaradi številnih pristanišč / letališč / razvitega pomorskega / letalskega prometa je BDP na prebivalca, živečega v regiji A, višji. ♦ BDP na prebivalca je najvišji v državi, ker je v glavnem mestu / Atenah veliko (tujih) vlagateljev. ♦ BDP na prebivalca je visok, ker Atene kot administrativno / upravno / politično središče države ponujajo veliko delovnih mest ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ Tajska	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	oblika živinoreje, ena od: ♦ intenzivna ♦ mlečna / mesna ♦ intenzivna mlečna / mesna ♦ hlevska ♦ tržna	
	1	oblika poljedelstva, ena od: ♦ intenzivno ♦ monokulturno ♦ namakalno ♦ samooskrbno ♦ tradicionalno ♦ ročno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	dve od: ♦ manjša uporaba umetnih gnojil ♦ prepoved uporabe gensko spremenjenih organizmov ♦ uporaba naravnih gnojil ♦ uporaba naravnih snovi proti škodljivcem ♦ kolobarjenje ♦ tradicionalna / ročna obdelava ♦ varna / kakovostna hrana ♦ nižji hektarski donos ♦ višja cena pridelka ♦ spodbujanje gojenja avtohtonih rastlinskih in živalskih vrst / pasem ♦ večji vložek časa in dela ♦ manjši pomori / zastrupitve žuželk / čebel / živali	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	ena od: ◆ Zaradi pretirane / čezmerne paše se rastlinstvo ne more več obnavljati. ◆ Zaradi pretirane / čezmerne paše prst nima več zaščite pred erozijo / odnašanjem. ◆ Zaradi prevelikega števila glav živine je velik pritisk na rastlinstvo. ◆ Pretirana paša povzroči erozijo prsti.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	ena od: ◆ Zaradi pomanjkanja kapitala za vlaganje v namakalne sisteme / terase / kmetijsko mehanizacijo / semena / gnojila / pesticide je hektarski donos nizek. ◆ Ker je večina pridelkov namenjena samooskrbi, je njihova ponudba na trgu majhna. ◆ Ker je kmetijstvo redko subvencionirano, je cena kmetijskih pridelkov višja. ◆ Zaradi nižje izobrazbe dosegajo nižje hektarske donose / je nižja kakovost pridelkov. ◆ Tuji imajo možnost kupovati ali najemati najboljšo kmetijsko zemljo za gojenje pridelkov, ki jih potem izvozijo v svoje države.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ 1	
	1	♦ zahoda	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	ena od: ♦ Obpanonske pokrajine ♦ Subpanonska / Obpanonska Slovenija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	ena od: ♦ 21 °C ♦ 22 °C	Pravilne so vse rešitve med 21 in 22 °C.
	2	ena od: ♦ Zaradi visokih temperatur / termike prevladujejo konvekcijske padavine. ♦ Zaradi visokih temperatur / hitrega dvigovanja zraka so padavine intenzivne / kratkotrajne. ♦ Zaradi konvekcije so pogosti naliivi / nevihte / neurja / toča / plohe ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ B	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	ena od: ♦ Temperature v Sloveniji se bodo zvišale / dvignile, ker prihaja toplejši zrak iznad Atlantika / oceana. ♦ Pozimi je nad oceanom toplejši zrak, zato bodo temperature narasle / zmanjšale se bodo dnevne temperaturne amplitude. ♦ Ob visokem zračnem pritisku pozimi so temperature nizke, zato se bo otoplilo, ker s ciklonom prihaja toplejši zrak ...	Za smiselno vzročno-posledično pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	ena od: ♦ Zdomci so delavci na začasnem delu v tujini. ♦ Zdomci so začasni migranti / ekonomski migranti v tujini.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ C	
	1	ena od: ♦ gospodarska kriza ♦ pomanjkanje delovnih mest ♦ velika brezposelnost ♦ možnost zaposlitve mladih v EU ♦ ni novih delovnih mest za izobražene ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi priseljevanja prebivalcev iz nekdanjih jugoslovanskih republik se je zmanjšal delež Slovencev. ♦ Zaradi avtohtonega italijanskega prebivalstva je manjši delež Slovencev. ♦ S spremembom državne meje je tu ostalo veliko Italijanov. ♦ Zaradi gospodarsko razvitega območja, ki ponuja možnost zaposlitve, se priseljujejo tujci.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Porabje	
	2	ena od: ♦ Ker je Monošter središče Porabja, je značilno priseljevanje madžarskega prebivalstva. ♦ Zaradi delovnih mest v središču Porabja se priseljuje večinsko / madžarsko prebivalstvo. ♦ Zaradi pogostejših stikov s Slovenijo v bližini slovenske meje je večji delež slovenskega prebivalstva. ♦ Na podeželje se neslovensko / večinsko prebivalstvo manj priseljuje. ♦ Zaradi prometne odmaknjenosť / slabše gospodarske razvitosť ni značilnega priseljevanja neslovenskega / madžarskega prebivalstva.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	<p>Pomembno železarsko središče v Zgornjesavski dolini. <u> </u></p> <p>Zaradi rudarjenja so nastala ugrezniinska jezera. <u> </u></p> <p>Posledice taljenja svinca so vidne še danes.</p> <p>♦ Mežica</p> <p>♦ Ravne na Koroškem</p> <p>Še danes obstaja železarska tradicija.</p>	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	A	
	1	ena od: ♦ večja količina padavin ♦ jesenski padavinski višek	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	ena od: ♦ Idrijsko-Cerkljansko hribovje ♦ Cerkljansko hribovje ♦ Zahodno predalpsko hribovje	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	ena od: ♦ (rečna) dolina ♦ podolje	
	1	♦ Južna železnica	
	1	♦ Slovenika	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	ena od: ♦ Zaradi silikatnih kamnin so tla kisla / manj rodovitna. ♦ Zaradi vododržne podlage je prst bolj vlažna. ♦ Zaradi nižjih naklonov je prst debelejša.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	A: ♦ Izola	
	1	B: ♦ Piran	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ Delež gozda	
	1	ena od: ♦ depopulacija / odseljevanje ♦ deagrarizacija ♦ ozelenjevanje ♦ ogozdovanje ♦ staranje prebivalstva	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2		Prevladujoča kamnina
		Vipavska dolina	♦ fliš
		Kras	♦ mezozoik / kreda

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	ena od: ♦ plitvo morje ♦ (močna) burja / veter ♦ megla	
	1	za plitvo morje, ena od: ♦ večje ladje / težje ladje / ladje z večjim ugrezom ne morejo pripluti v pristanišče ♦ poglabljanje morskega dna	
		za (močno) burjo, ena od: ♦ valovi otežujejo plovbo ♦ pristanišče (občasno) zaprejo	
		za meglo, ena od: ♦ večja možnost nesreč ♦ pristanišče (občasno) zaprejo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lipica 	
	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi vodoprepustnih kamnin je ogrožena skalna voda / pitna voda. ♦ Zaradi povečanja porabe vode za (zalivanje) igrišča za golf / osebne potrebe turistov lahko pride do pomanjkanja vode. ♦ Zaradi povečane gradnje turističnih / rekreacijskih objektov / infrastrukture se krčijo gozdovi / zmanjša biotska pestrost / se poveča erozija. ♦ Zaradi povečanega števila turistov / večje mobilnosti turistov se povečuje stopnja onesnaženosti zraka / poveča hrup. 	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 2: 50